

مسدودسازی وبسایت‌های ایرانی: اجتناب از رویکرد یکسان

به قلم [حمدی ملک](#) (/fa/experts/hmdy-mlk/)

۱۴ ژوئیه ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/iranian-website-seizures-avoiding-blanket-approach
العربية (/policy-analysis/alastyla-ly-mwaq-alktrwnyt-ayranyt-tjnb-mqarbt-shaml/)

درباره نویسنده

[حمدی ملک](#) (/fa/experts/hmdy-mlk/)

دکتر حمدی ملک هموندیار انستیتو واشنگتن است و حوزه تخصصی‌اش شبه‌نظامیان شیعه است. او از پایه‌گذاران پلتفرم «شبه‌نظامیان زیر ذره‌بین» است که تحلیل‌های همه‌جانبه‌نگری درباره تحولات مربوط به شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران در عراق و سوریه ارائه می‌کند. وی به دو زبان فارسی و عربی سخن می‌گوید و یکی از

تحلیل کوتاه

تهران در راستای اهداف ضد آمریکایی خود به طور فزاینده‌ای به ماشین تبلیغاتی عظیم منطقه‌ای خود متکی است اما سیاست‌گذاران باید همزمان برای مقابله با آن دقیق‌تر و همه‌جانبه‌تر عمل کنند

در ۲۲ ژوئن وزارت دادگستری آمریکا سی و سه دامنه وبسایت وابسته به کانال‌های اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی ایران را مسدود کرد. شبکه‌های تلویزیونی که این وبسایت‌ها را اداره می‌کنند عمدتاً متعلق به سازمان‌هایی هستند که بخشی از «محور مقاومت» ضد آمریکایی تهران را تشکیل می‌دهند و بنابراین مستحق آن اند که هدف قرار گیرند (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-propaganda-outlets-take-hit>). با این حال برخی از سایت‌های غیروابسته به محور مقاومت نیز مسدود شده‌اند که نتیجه آن رویکردی یکسان است که هرچند تهدید بیشتری برای روایت‌های تبلیغاتی ایران خواهد بود ولی اعث تضعیف منافع ایالات متحده در عراق و سایر نقاط نیز خواهد شد.

سایت‌های وابسته و غیروابسته به مقاومت

در میان دامنه‌های مسدود شده دامنه وبسایت شبکه عربی زبان «العالم» و شبکه انگلیسی زبان «پرس تی‌وی» قرار دارد که هر دو از سوی سرویس پخش جهانی رادیو تلویزیون جمهوری اسلامی ایران اداره می‌شوند. دامنه‌های دیگر متعلق به شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران در منطقه است که مدیریت آن‌ها نیز به عهده همین گروه‌هاست مانند المسیره (متعلق به جنبش حوثی‌های یمن) فلسطین امروز (تحت نظارت جهاد اسلامی فلسطین) و سه وبسایت مورد استفاده شبه‌نظامیان عراقی کتاب حزب‌الله (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/profile-kataib-hezbollah>).

فهرست سایت‌ها شامل برخی نام‌های غیرمنتظره -عمدتاً کانال‌های عراقی- هم هست که صاحبان آن‌ها به عنوان اعضای محور مقاومت شناخته نمی‌شوند. مهم‌ترین آن‌ها وبسایت شبکه تلویزیونی «الفرات» است که متعلق به جنبش «الحکمة» است. این جنبش که ریاست آن را عمار الحکیم به عهده دارد جنبشی میان‌رو تلقی می‌شود که حاکمیت قانون را به عنوان وزنه تعادل در برابر اقدامات غیرقانونی شبه‌نظامیان شیعه مورد حمایت ایران ترویج می‌کند.

دامنه دیگر متعلق به «تلویزیون کربلا» است که مالک آن «بنیاد حرم امام حسین» و وابسته به آیت‌الله علی سیستانی عالی‌ترین مرجع

شیعیان عراق است. برنامه‌های این شبکه عمدتاً غیرسیاسی است و قطعاً متحد محور مقاومت محسوب نمی‌شود. چند کانال دیگر مسدود شده از سوی دولت آمریکا نیز متعلق به روحانیونی است که رابطه خوبی با جمهوری اسلامی ندارند (مثل آیت الله صادق شیرازی).

مشکل رویکرد یکسان

گرچه کانال‌هایی که وبسایت‌های آنها مسدود شده به جنبش‌های مختلف وابستگی دارند در یک وجه مشترک هستند: همه آنها از اعضای «اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی ایران» هستند و این اتحادیه در سال ۲۰۲۰ به دلیل وابستگی به نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با تحریم اداره کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه داری آمریکا روبرو شده است. با این حال عضویت در اتحادیه رادیو و تلویزیون اسلامی ایران به منزله کنترل همه این کانال‌ها از طرف نیروی قدس سپاه نیست.

ایران عمداً این سازمان را در چارچوب یک «اتحادیه» راه‌اندازی کرد چون می‌خواست خود را به تعداد زیادی از رسانه‌های منطقه‌ای پیوند بزند بدون اینکه لزوماً مسئولیت مالی یا عملیاتی آنها را برعهده بگیرد. بنابراین در حالی که تمام مدیران اتحادیه و بسیاری از شبکه‌های عضو آن با نیروی قدس مرتبط هستند (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/understanding-irans-vast-media-network-arab-countries>) اما برخی از این شبکه‌ها کاملاً غیرسیاسی اند و یا دیدگاه‌هایشان بسیار دور از دیدگاه‌های محور مقاومت است.

این تمایز خود را در نحوه برخورد متفاوت اتحادیه با برخی از اعضا نشان می‌دهد. مسئولان رسانه‌های مقاومت اغلب در کمیته‌های اتحادیه فعال هستند و از آموزش پشتیبانی مالی/فنی و سایر خدمات بهره‌مند می‌شوند اما کسانی که به نیروی قدس سپاه وابستگی ندارند حتی اگر حمایتی دریافت کنند بسیار ناچیز است.

از این رو رویکرد یکسان و اشنگتن در این زمینه کانال‌های غیروابسته به مقاومت را شگفت‌زده ساخت و روایت دیرینه محور مقاومت ایران را تقویت کرد. روایتی که می‌گوید آمریکا نه تنها دشمن جمهوری اسلامی و متحدان آن بلکه دشمن اسلام به ویژه شیعیان است. طبق این استدلال مسدود کردن ایستگاه‌هایی مانند تلویزیون کربلا «سندی است که ثابت می‌کند آمریکا بر ضد همه شیعیان عمل می‌کند».

همین روایت دقیقی پس از انتشار اخبار مربوط به مسدود شدن دامنه‌ها ابتدا در شبکه‌های اجتماعی و سپس در رسانه‌های سنتی دست به دست و پرتکرار شد. به دنبال آن رهبران شبه نظامیان «مقاومت» عراق این گونه تبلیغ کردند که اسلام شیعی مورد هجوم قرار گرفته است. در ۲۴ ژوئن قیس الخزعلی رئیس عصاب اهل الحق نوشت: «تصمیم به مسدود کردن [دامنه‌های وبسایت] کانال‌هایی که هیچ ارتباطی با محور مقاومت ندارند و تنها گناه آنها تبلیغ [مذهب شیعه] است یک نشانه خطرناک است که خصومت واقعی افراد پشت این پروژه را برملا می‌کند» از دید آنها صرفاً تعلق داشتن به این مذهب و تبلیغ ارزش‌های آن جرم تلقی می‌شود.»

این روایت به منافع آمریکا در عراق و کل منطقه آسیب می‌رساند و دولت آمریکا را به عنوان یک نیروی امپریالیست بی‌گذشت نشان می‌دهد که دست به هر کاری می‌زند تا هویت مردم را تغییر دهد و جاه‌طلبی‌های استعماری خود را اعمال کند. دقیقاً با هدف مقابله با چنین سوءظن‌هایی است که واشنگتن باید روابط مثبتی با گروه‌هایی از شیعیان برقرار کند که اهداف ضد آمریکایی ندارند و این روابط را حفظ کند.

توصیه‌هایی در زمینه سیاست‌گذاری

برای کاهش خسارت ناشی از توقیف دامنه وبسایت‌هایی که به نیروی قدس وابسته نیستند آمریکا باید با شبکه‌های تلویزیونی خسارت دیده و سازمان‌های مسئول آنها تماس بگیرد. با این هدف که برای آنها توضیح دهد چرا هدف مسدودسازی قرار گرفته‌اند: اینکه این کار نه به خاطر برنامه‌های آنها که صرفاً به خاطر عضویت آنها در اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی ایران صورت گرفته و به آنها خطرات ادامه همکاری با این اتحادیه یا سایر سازمان‌های وابسته به نیروی قدس سپاه را گوشزد کند. دولت عراق نیز به نوبه خود باید در مورد چگونگی راه‌اندازی دوباره وبسایت‌هایی که دامنه آنها مشمول توقیف نیست با دولت آمریکا مشورت کند.

پس از مهار ضروری خسارت‌های وارده واشنگتن باید در آینده از رویکرد یکسان در قبال رسانه‌های منطقه‌ای وابسته به ایران خودداری کند و در هر مورد از کارشناسان مشورت بگیرد تا ناخواسته به منافع آمریکا آسیب نرساند. نیازی به گفتن نیست که صحنه رسانه‌ای خاورمیانه بسیار پیچیده است و بی‌توجهی به ظرایف مهم آن می‌تواند بسیار خطرناک باشد.

برای مقابله موثرتر با ماشین تبلیغاتی ایران در منطقه دولت ایالات متحده باید بعد از مسدود کردن دامنه وبسایت‌ها به طور دقیق به آنچه با این دامنه‌ها انجام می‌شود نیز توجه کند و در صورت امکان برای جلوگیری از دور زدن مسدودسازی آنها از طرف رسانه‌های

مقاومت دست به اقدام لازم بزند به عنوان مثال وبسایت شبکه پرس تی وی با استفاده از دامنه ایرانی دات ای ار (ir.) به سرعت دوباره فعال شد و در عراق هم چنانکه گروه حرکت النجباء (تحت حمایت ایران) در بیانیه ۲۳ ژوئن توصیه کرده وبسایت‌های گروه‌های شبه‌نظامی اکنون در فکر استفاده از دامنه کشور عراق یعنی دات آی کیو (iq.) هستند تا از مسدودسازی در امان بمانند شرکای بین‌المللی آمریکا باید دولت عراق را تشویق کنند که از ارائه خدمات به شبکه‌های شبه‌نظامی خودداری کند.

مسئولان باید مراقب جزئیات سایر آدرس‌های وب (URL نیز باشند) پس از توقیف دامنه وبسایت حرکت النجباء در اکتبر سال ۲۰۲۰ شبه نظامیان عراقی شروع به استفاده از دامنه دات کام (com.) دیگری با یک املای متفاوت کردند و در یمن دامنه دات نت (net.) شبکه المسیره متعلق به حوثی‌ها مسدود شده اما وبسایت دات کام (com.) این شبکه همچنان فعال است.

با این حال واقعیت این است که حتی اگر مسئولان مراقبت بیشتری در مورد گریز از مسدودیت‌های دامنه‌ها و تغییر آدرس‌های وب اعمال کنند در نهایت مسدود کردن وبسایت‌ها تنها می‌تواند تأثیر محدودی داشته باشد بنابراین اتخاذ یک رویکرد جامع‌تر ضروری است به دنبال فرمان‌های علی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی در سال‌های اخیر ایران و گروه‌های نیابتی آن در منطقه شبکه‌های رسانه‌ای خود را وسیعاً گسترش داده‌اند از کانال‌های تلویزیونی ماهواره‌ای و ایستگاه‌های رادیویی گرفته تا وبسایت‌ها شرکت‌های تولید رسانه مراکز آموزش رسانه‌ای و امثال آن شبکه‌های اجتماعی آنها نیز رشد فزاینده‌ای داشته و به محور مقاومت اجازه می‌دهد تا رسانه‌های سنتی و جدید را در جهت دستیابی به اهداف بی‌ثبات کننده تهران به صورت بهتری ادغام کند.

در پاسخ واشنگتن و شرکای آن نیاز به ایجاد یک تیم از متخصصان و تحلیلگران دارند که قادر به رصد فعالیت‌های هر یک از شبکه‌های رسانه‌ای محور مقاومت باشد تحولات داخلی آنها را ارزیابی و مدیران آنها را شناسایی کند و گرایش برنامه‌های آنها و مقاصدشان را تشخیص دهد تنها با داشتن دانش جامعی در این مقیاس است که واشنگتن می‌تواند به شکل موثر با ماشین تبلیغات خارجی ایران مقابله کند.

حمد، ملک هموندیار انستیتو واشنگتن و یکی از شرکت‌کنندگان در سری جدید برنامه انستیتو به نام «شبه نظامیان زیر ذره‌بین»

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/series/militia-spotlight>) است او همچنین یکی از نویسندگان

پژوهشی است با عنوان «سر بلند اما سرکش: آینده بسیج مردمی در عراق» (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/honored-not-contained-future-iraqs-popular-mobilization-forces>) که انستیتو در سال ۲۰۲۰ منتشر کرده است.

❖

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

([/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology))

BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

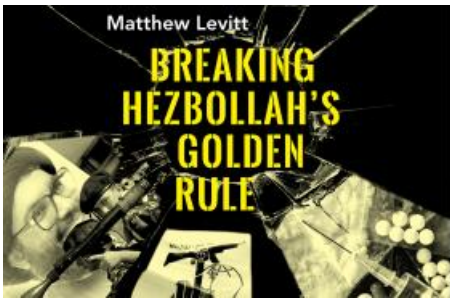

فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/dmkrazy-w-aslah/\) دمکراسی و اصلاح](#)

[\(fa/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/\) عرب و اسلام سیاسی](#)

[\(fa/policy-analysis/syast-amryka/\) سیاست آمریکا](#)

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/raq/\) عراق](#)

[\(fa/policy-analysis/ayran/\) ایران](#)